

Rok zasväteného života 2015

APOŠTOLSKÝ LIST SVÄTÉHO OTCA FRANTIŠKA VŠETKÝM ZASVÄTENÝM PRI PRÍLEŽITOSTI ROKA ZASVÄTENÉHO ŽIVOTA

Drahí zasvätení a zasvätené!

Píšem vám ako Petrov nástupca, ktorému Pán Ježiš zveril úlohu utvrdzovať svojich bratov vo viere (Lk 22, 32), a píšem vám ako váš brat, zasvätený Bohu ako vy.

Spoločne ďakujeme Otcovi, ktorý nás povolal, aby sme nasledovali Ježiša v plnom stotožnení sa s jeho evanjeliom a v službách Cirkvi, a vliat do našich srdiec Ducha Svätého, ktorý nám dáva radosť a umožňuje nám vydávať vo svete svedectvo o jeho láske a milosrdenstve.

Vzhľadom na to, čo mnohí z vás vnímajú, a vzhľadom na to, čo vníma Kongregácia pre zasvätený život a spoločnosti apoštolského života, berúc do úvahy 50. výročie dogmatickej konštitúcie *Lumen gentium* o Cirkvi, ktorá v 6. kapitole hovorí o rehoľnom živote, a majúci na zreteli aj dekrét *Perfectae caritatis* o obnove rehoľného života, rozhodol som sa vyhlásiť Rok zasväteného života. Začne 30. novembra tohto roku, v Prvú adventnú nedeľu, a skončí 2. februára 2016, na sviatok Obetovania Pána.

Po tom, čo som si vypočul návrhy Kongregácie pre zasvätený život a spoločnosti apoštolského života, určil som pre tento rok tie isté tri ciele, ktoré svätý Ján Pavol II. predložil Cirkvi na začiatku tretieho milénia, inšpirujúc sa tým, čo naznačil v exhortácii *Vita consecrata*: „Nemáte len spomínať a rozprávať o slávnej minulosti, ale aj budovať nové veľké dejiny! Hľadte do budúcnosti, ku ktorej vás vedie Duch, aby znovu s vami konal veľké diela“ (110).

I. Ciele Roka zasväteného života

1. Prvý cieľ: s vďačnosťou sa pozeráť na minulosť. Každý náš inštitút pochádza z bohatých charizmatických dejín. Pri ich vzniku vidno, že pôsobil Boh, ktorý vo svojom Duchu povoláva niektorých ľudí, aby zblížša nasledovali Krista, premenili evanjelium na osobitnú formu života, očami viery čítali znamenia doby, tvorivo odpovedali na potreby Cirkvi. Skúsenosť začiatkov čoraz viac rástla a rozvíjala sa, zapojac aj iných členov v nových zemepisných oblastiach a vytvoriac nové spôsoby, nové iniciatívy a prejavy apoštolskej lásky, ktorými možno charizmu prenášať do života. Je to ako semeno, ktoré sa stane stromom so svojimi košatými vetvami.

V tomto Roku zasväteného života bude dobré, ak si každá charizmatická rodina pripomenie svoje začiatky a svoj historický rozvoj a bude ďakovať Bohu, že ponúkol Cirkvi také veľké množstvo darov, vďaka ktorým je krásna a pripravená konať každé dobré dielo (porov. *Lumen gentium* 12).

Aby sme mohli našu totožnosť udržiavať stále živou, posilniť jednotu rodiny a zmysel spolupatričnosti jej členov, nevyhnutne treba hovoriť o našich dejinách. To neznamená, že sa máme venovať archeológii alebo pestovať zbytočné nostalgie. Máme sa predovšetkým znovu vrátiť k cestám, ktorými prešli minulé generácie, a objaviť v nich inšpirujúcu iskru, ideály, projekty,

hodnoty, ktoré boli ich hybnou silou, počnúc zakladateľmi a zakladateľkami, ako aj prvými komunitami.

Týmto spôsobom si členovia inštitútu môžu uvedomiť, ako sa charizma prežívala v minulosti, akú tvorivú silu zo seba vydala, akým ťažkostiam musela čeliť a ako ich dokázala prekonať. Možno pritom objavia aj nezrovnalosti, ktoré súvisia s ľudskou slabosťou, a možno že sa niekedy aj pozabudlo na niektoré základné aspekty charizmy. Zo všetkého sa možno poučiť a každá vec sa môže stať výzvou ku konverzii. Hovoriť a vyrozprávať svoje dejiny znamená vzdať chválu Bohu a ďakovať mu za všetky jeho dary.

Bohu sme osobitne vďační za posledných 50 rokov, ktoré nasledovali po Druhom vatikánskom koncile, ktorý bol pre celú Cirkev opravdivým vanutím Ducha Svätého. Vďaka nemu zasvätený život prešiel plodnou cestou obnovy, ktorá bola – so svojimi jasnými i temnými stránkami – časom milosti, poznačená prítomnosťou Svätého Ducha.

Nech sa tento Rok zasväteného života stane tiež príležitosťou pokorne a súčasne s veľkou dôverou v Boha Lásku (porov. *1 Jn* 4, 8) vyznať svoju krehkosť a prežívať ju ako skúsenosť s milosrdnou láskou nášho Pána; nech sa stane príležitosťou silne „kričať“ svetu a radostne dosvedčovať svätosť a vitalitu veľkej časti tých, ktorí boli povolani nasledovať Krista formou zasväteného života.

2. Okrem toho Rok zasväteného života nás pozýva zanietene prežívať prítomnosť. Vďačnosť za minulosť nás pobáda, aby sme pozorne počúvali, čo dnes Duch hovorí Cirkvi, a mohli tak čoraz hlbšie uskutočňovať konštitutívne prvky nášho zasväteného života.

Od začiatkov prvého mníšstva až po súčasné „nové spoločenstvá“ každá forma zasväteného života vznikla vďaka povolaniu Ducha Svätého nasledovať Krista, ako nás učí evanjelium (porov. *Perfectae caritatis* 2). Pre zakladateľov a zakladateľky absolútnou regulou bolo evanjelium, každá iná regula chcela byť iba prejavom evanjelia a prostriedkom, ktorým ho možno žiť v plnosti. Ich ideálom bol Kristus, úplné stotožnenie sa s ním, aby bolo možné povedať so svätým Pavlom: „Pre mňa žiť je Kristus“ (*Flp* 1, 21); sľuby mali zmysel, pretože ich prostredníctvom mohli túto svoju zanietenú lásku uskutočniť.

V Roku zasväteného života sme povolani odpovedať na otázku, či a ako sa necháme osloviť evanjeliom; či je evanjelium skutočne „príručkou“ pre náš každodenný život a pre rozhodnutia, ktoré máme urobiť. Evanjelium je náročné a žiada, aby sme ho žili radikálne a úprimne. Nestačí ho len čítať (aj keď čítanie a štúdium sú veľmi dôležité), nestačí ho len meditovať (radostne to robíme každý deň). Ježiš od nás žiada, aby sme ho uskutočňovali, aby sme jeho slová žili.

Musíme sa tiež spýtať, či je Ježiš skutočne našou prvou a jedinou láskou, ako sme si to stanovili, keď sme skladali naše rehoľné sľuby. Iba vtedy, ak je Ježiš skutočne našou prvou a jedinou láskou, môžeme a musíme milovať v pravde a milosrdenstve každého človeka, ktorého stretne na svojej ceste, pretože od Ježiša sa naučíme, čo je to láska a ako milovať: budeme totiž vedieť milovať, pretože budeme mať jeho srdce.

Naši zakladatelia a zakladateľky cítili v sebe súcitiť a milosrdenstvo, ktoré cítil Ježiš, keď videl zástupy ako roztratené ovce bez pastiera. Ako Ježiš, ktorý, vedený a pobádaný týmto súcitom, vedel osloviť svojím slovom, uzdravil chorých, daroval chlieb, aby druhých nasýtil, obetoval svoj vlastný život, podobne aj naši zakladatelia sa dali do služieb ľudstva, ku ktorému ich Duch Svätý posielal v tých najrozmanitejších formách: modlitba, ohlasovanie evanjelia, katechéza, vyučovanie, služba chudobným, chorým... Fantázia lásky nepoznala ohraničenia a vedela vytvoriť nespočetné cesty, aby bolo možné zaniest vanutie evanjelia do kultúr a do najodlišnejších spoločenských prostredí.

Rok zasväteného života nás pobáda zamyslieť sa nad vernosťou poslianiu, ktoré nám bolo zverené. Zodpovedajú naše služby, diela, prítomnosti tomu, čo Duch žiadal od zakladateľov a zakladateľiek? Sú vhodné na to, aby dosiahli svoje ciele v súčasnej spoločnosti a Cirkvi? Existuje niečo, čo musíme zmeniť? Máme to isté zanietenie pre náš ľud? Sme mu skutočne nablízku do takej miery, že máme podiel na jeho radoostiach a bolestiach, chápeme skutočne jeho potreby a môžeme mu ponúknuť svoj príspevok ako našu odpoveď? „Tá istá veľkodušnosť a obetavosť, ktoré pobádali

zakladateľov,“ žiadal už svätý Ján Pavol II., „majú pobádať aj vás, ktorí ste ich duchovnými deťmi, udržiavať vaše charizmy živé. Tieto totiž vďaka tomu istému Duchu, ktorý ich vzbudil, sú čoraz bohatšie a prispôsobujú sa okolnostiam bez toho, aby stratili svoju rýdzu črtu, a môžu sa dať do služieb Cirkvi a priviesť k plnosti príchod Božieho kráľovstva.“¹

Keď si spomíname na naše začiatky, tak do popredia sa dostáva aj ďalšia zložka projektu zasväteného života. Zakladatelia a zakladateľky boli očarení jednotou Dvanástich okolo Ježiša, ich hlbokým spoločenstvom, ktoré bolo charakteristickou črtou prvej komunity v Jeruzaleme. Keď založili vlastnú komunitu, každý z nich sa usiloval reprodukovat' tieto evanjeliové vzory, byť jedným srdcom a jednou mysl'ou, tešiť sa z prítomnosti Pána (porov. *Perfectae caritatis* 15).

Žiť prítomnosť zanietené znamená stať sa „odborníkmi hlbokého spoločenstva“, teda „svedkami a tvorcami toho ‚projektu spoločenstva‘, ktoré je na vrchole dejín človeka podľa Boha.“² V konfliktnnej spoločnosti, v ktorej je ťažké spolunažívanie rôznych odlišných kultúr, v ktorej vidno násilie na najslabších a nerovnoprávnosť, sme povolaní ponúknuť konkrétny vzor komunity, v ktorej (tým, že uznáme dôstojnosť každého človeka a možnosti deliť sa s darom, ktorého je každý nositeľom) možno žiť bratskými vzťahmi.

Buďte teda mužmi a ženami hlbokého spoločenstva, buďte odvážne prítomní tam, kde existujú odlišnosti a napätia. Buďte dôveryhodnými znameniami prítomnosti Svätého Ducha, ktorý vlieva do srdca zanietenie, aby sa všetci stali jedno (porov. *Jn* 17, 21). Žite mystikou stretnutia: ide o „schopnosť vnímať, načúvať iným ľuďom; schopnosť spoločne hľadať cestu, hľadať spôsob...“³; nechajte sa osvietiť vzťahom lásky, ktorý pulzuje medzi Božskými Osobami (porov. *1 Jn* 4, 8), ako vzorom každého medziľudského vzťahu.

3. Uchopiť budúcnosť s nádejou chce byť tretím cieľom tohto roka. Poznáme ťažkosti, ktorými musí čeliť zasvätený život vo svojich rôznorodých formách: zmenšený počet povolaní a zostarnutie, predovšetkým v západnom svete, ekonomické problémy ako dôsledok vážnej celosvetovej finančnej krízy, výzvy internacionálnosti a globalizácie, osídla relativizmu, odsúvanie zasväteného života na okraj spoločnosti a jeho spoločenská bezvýznamnosť... Práve v týchto neistotách, ktoré prežívame spolu s našimi súčasníkmi, sa uskutočňuje naša nádej, výsledok viery v Pána dejín, ktorý nám opakovane hovorí: „Neboj sa... Ja som s tebou“ (*Jer* 1, 8).

Nádej, o ktorej hovoríme, sa nezakladá na počtoch alebo dielach, ale na tom, do ktorého sme vložili svoju nádej (porov. *2 Tim* 1, 12) a pre ktorého „nič nie je nemožné“ (*Lk* 1, 37). Toto je nádej, ktorá nesklame a umožní zasvätenému životu aj naďalej „písať“ veľké dejiny v budúcnosti, na ktorú má byť zameraný náš pohľad, pretože sme si vedomí, že k nej nás pobáda Duch Svätý, aby s nami aj naďalej konal veľké veci.

Nepodľahnite pokušeniu čísel a účinnosti, a tým menej pokušeniu opierať sa o svoje vlastné sily. V pozornom bdení skúmajte horizonty svojho života a súčasnú chvíľu. S Benediktom XVI. vám opakujem: „Nepridávajte sa k tým, ktorí prorokujú skazu alebo nezmyselnosť zasväteného života v Cirkvi našich dní. Skôr si oblečte Krista a pripášte si zbrane svetla – ako vyzýva svätý Pavol (porov. *Rim* 13, 11 – 14) – a buďte bdeli a pozorní.“⁴ Pokračujme v našej ceste a vždy na ňu vykročíme dôverujúc Pánovi.

Obraciam sa predovšetkým na vás, mladí. Vy ste prítomnosťou, pretože už teraz aktívne žijete v rámci svojich inštitútov, ponúkajúc určitý príspevok s čerstvosťou a veľkodušnosťou vašej voľby. Súčasne ste aj ich budúcnosťou, pretože veľmi rýchlo budete povolaní prebrať do rúk vedenie animácie, formácie, služby, poslania. Tento Rok zasväteného života vás uvidí ako protagonistov

¹ Apoštolský list *Los caminos del Evangelio* [Cesta evanjelia] rehoľníkom a rehoľníckam Latinskej Ameriky pri príležitosti päťstého výročia evanjelizácie Nového sveta (29. júna 1990).

² Kongregácia pre rehoľníkov a sekulárne inštitúty: *Rehoľníci a ľudské povznesenie* (12. augusta 1980), č. 24. In: *L'Osservatore Romano*, Suppl., 12. novembra 1980, s. I – VIII.

³ FRANTIŠEK: Stretnutie v Aule Pavla VI. s rektormi a študentmi pápežských kolégií a konviktov so sídlom v Ríme, Rím (12. mája 2014).

⁴ BENEDIKT XVI.: Homília na sviatok Obetovania Pána, Rím (2. februára 2013).

dialógu s generáciou, ktorá je pred vami. V hlbokom bratskom spoločenstve sa môžete aj vy nechať obohatiť jej skúsenosťou a múdrosťou a súčasne jej môžete ponúknuť ideály, ktoré poznala pri svojich začiatkoch, predložiť rozlet a čerstvosť vášho nadšenia a spolu vypracovať nové spôsoby, ktorými možno prežívať evanjelium, a predložiť aj odpovede, ktoré zodpovedajú požiadavkám súčasného svedectva a ohlasovania.

Som spokojný, keď viem, že vy mladí z rôznych inštitútov máte viaceré možnosti navzájom sa stretnúť. Nech sa každé stretnutie stane bežnou cestou hlbokého spoločenstva, vzájomnej opory a jednoty.

II. Očakávania od Roka zasväteného života

Čo zvlášť očakávam od tohto milostivého Roka zasväteného života?

1. Aby bolo čoraz pravdivejšie to, čo som už raz povedal: „Kde sú rehoľníci a rehoľníčky, tam je radosť.“ Sme povolaní zažiť a preukázať, že Boh dokáže naplniť naše srdce a urobiť nás šťastnými bez toho, aby sme svoje šťastie vyhľadávali niekde inde; že autentické bratstvo, ktorým žijeme v našich komunitách, živí našu radosť; že naše úplné darovanie sa službe Cirkvi, rodinám, mladým, starým, chudobným nám umožňuje realizovať sa ako osoby a dáva plnosť nášmu životu.

Aby medzi vami nebolo vidno smutné tváre, nespokojné a rozčarované osoby, pretože „nasledovanie, ktoré je smutné, je smutným nasledovaním“. Aj my, ako všetci ostatní muži a ženy, prežívame ťažkosti, noci ducha, znechutenia, choroby, ubúdanie síl z dôvodu staroby. Práve v týchto situáciách by sme mali nájsť „dokonalú radosť“, naučiť sa rozpoznávať Kristovu tvár, ktorý sa stal podobným nám vo všetkom, a teda zažívať radosť z poznania, že sme podobní tomu, ktorý z lásky k nám neváhal vziať na seba ťarchu kríža.

V spoločnosti, ktorá okázalo uprednostňuje kult účinnosti, prehnaneho zdravia, úspechu, a pritom vytláča na okraj chudobných a „prehrávajúcich“, môžeme svojím životom dosvedčovať pravdivosť slov Svätého písma: „Keď som slabý, vtedy som silný“ (2 Kor 12, 10).

Môžeme veľmi vhodne aplikovať na zasvätený život to, čo som napísal v apoštolskej exhortácii *Evangeliu gaudium*, citujúc kázeň Benedikta XVI.: „Cirkev sa nešíri prozelytizmom, ale príťažlivosťou“ (14). Áno, zasvätený život nerastie, ak organizujeme peknú kampaň o povolani, ale rastie vtedy, keď priťahujeme chlapcov a dievčatá, ktorí sa s nami stretávajú, pretože nás vidia, že sme ako muži a ženy šťastní! Podobne apoštolská účinnosť zasväteného života nezávisí od účinnosti a sily jeho prostriedkov. To, čo má hovoriť, je váš život, z ktorého prýšči radosť a krása z prežívania evanjelia a z nasledovania Krista.

Aj vám opakujem to, čo som nedávno povedal počas tureckého bdenia cirkevným hnutiam: „Hodnota Cirkvi v podstate spočíva v tom, že sa žije evanjeliom a vydáva svedectvo o našej viere. Cirkev je soľ zeme, je svetlo sveta, je povolaná sprítomniť v spoločnosti kvas Božieho kráľovstva a robí to v prvom rade svojím svedectvom, svedectvom bratskej lásky, solidarity, vzájomného delenia“ (18. mája 2013).

2. Očakávam, že „prebudíte svet“, pretože charakteristickou črtou zasväteného života je prorockosť. Generálnym predstaveným som povedal, že „evanjeliová radikálnosť nepatrí len rehoľníkom: vyžaduje sa od všetkých. Ale rehoľné osoby nasledujú Pána osobitným, prorockým spôsobom“. Toto je priorita, ktorá sa dnes žiada. „Byť prorokmi, ktorí svedčia o tom, ako Ježiš žil na tejto zemi... Rehoľná osoba sa nikdy nemá zriecť prorockosťou“ (29. november 2013).

Prorok dostáva od Boha schopnosť skúmať dejiny, v ktorých žije, schopnosť interpretovať udalosti: je ako strážca, ktorý bdie v noci a vie, kedy príde brieždenie (porov. Iz 21, 11 – 22). Pozná Boha a pozná mužov a ženy, ktorí sú jeho bratmi a sestrami. Dokáže rozlišovať a odsúdiť zlo hriechu a nespravodlivosť, pretože je slobodný. Nemusí sa zodpovedať iným pánom, iba Bohu; nemá iné záujmy, iba tie Božie. Prorok je zvyčajne na strane chudobných a bezbranných, pretože vie, že Boh je na ich strane.

Očakávam teda, že nebudete udržiavať pri živote „utópie“, ale že budete vedieť vytvoriť „iné miesta“, kde sa žije evanjeliovou logikou daru, bratstva, prijatia, odlišnosti, vzájomnej lásky. Kláštory, komunity, strediská spirituality, centrá, školy, nemocnice, rodinné domy a všetky tie miesta, ktoré vznikli vďaka láske a charismatickej tvorivosti a teraz vznikajú aj ďalšie s novou tvorivosťou, majú sa čoraz viac stať kvasom spoločnosti, inšpirované evanjeliom, „mestom na návrší“, ktoré hovorí o pravde a moci Ježišových slov.

Niekedy, ako v prípade Eliáša a Jonáša, môže prísť pokušenie utiecť, vyhnúť sa úlohe proroka, pretože je príliš náročná, pretože sme unavení a znechutení výsledkami. Lenže prorok vie, že nikdy nie je sám. Aj nás, ako Jeremiáša, Boh uistuje: „Neboj sa... Ja som s tebou, aby som ťa vyslobodil“ (*Jer 1, 8*).

3. Rehoľníci a rehoľníčky v rovnakej miere, ako všetky ostatné zasvätené osoby, sú povolani byť „odborníkmi spoločenstva“. Očakávam teda, že sa „spiritualita spoločenstva“, na ktorú poukázal svätý Ján Pavol II., stane skutočnosťou a že vy budete v prvej línii a dokážete zodpovedať „veľkým očakávaniam“ v tomto novom miléniu: „Urobiť z Cirkvi dom a školu spoločenstva.“⁵ Som presvedčený, že v tomto Roku zasväteného života budete seriózne pracovať, aby ideál bratstva, o ktorý sa usilovali zakladatelia a zakladateľky, narastal v najrôznejších rovinách, akoby v koncentrických kruhoch.

Hlboké spoločenstvo sa vytvára predovšetkým v rámci jednotlivých komunit inštitútu. V tomto zmysel vás pozývam, aby ste si znovu prečítali moje časté príhovory, v ktorých neúnavne opakujem, že kritiky, klebety, prejavy závidosti a žiarlivosti, antagonizmy sú postoje, ktoré neoprávnene obývajú naše domy. Musíme si uvedomiť, že cesta lásky, ktorá sa pred nami otvára, je skoro nekonečná, pretože sa treba usilovať o vzájomné prijatie a byť k sebe pozorní, uviesť do praxe spoločenstvo materiálnych a duchovných dobier, bratské a sesterské napomenutie, úctu k najslabším... Ide o „mystiku“ spolunažívania“, ktorá mení náš život „na svätú púť“⁷. Musíme sa pýtať aj na vzťah medzi osobami rôznych kultúr, berúc do úvahy, že naše komunity sa čoraz viac stávajú medzinárodnými komunitami. Ako umožniť, aby sa každý mohol vyjadriť, aby bol prijatý so svojimi osobitnými darmi a stal sa v plnej miere zodpovedným?

Okrem toho očakávam nárast hlbokého spoločenstva medzi členmi jednotlivých inštitútov. Nemohol by sa Rok zasväteného života stať príležitosťou odvážnejšie vyjsť z „hraníc“ svojho inštitútu s cieľom spoločne vypracovať na miestnej a celkovej rovine spoločné projekty formácie, evanjelizácie a sociálnej pomoci? Týmto spôsobom možno totiž účinnejšie ponúknuť skutočné prorocké svedectvo. Hlboké spoločenstvo a stretnutie rôznych chariziem a povolaní je cestou nádeje. Nikto nemôže budovať budúcnosť tým, že sa bude izolovať a spoliehať sa len na vlastné sily, ale má sa „vidieť“ v pravde hlbokého spoločenstva, ktoré je vždy otvorené stretnutiu, dialógu, počúvaniu, vzájomnej pomoci a chráni nás pred chorobou autoreferenčnosti.

Súčasne povolaním zasväteného života je pracovať na úprimnej synergii medzi všetkými povolaniami v Cirkvi, počnúc presbytermi a laikmi, aby sa rozvíjalo „hlboké duchovné spoločenstvo najmä v ich vnútri, potom tiež v cirkevnom spoločenstve a mimo neho“⁸.

4. Od vás očakávam to, čo žiadam od všetkých členov Cirkvi: vyjsť zo seba s cieľom ísť do životných periférií. „Chodte do celého sveta“ – boli posledné slová, ktorými sa Ježiš obrátil na svojich učeníkov a ktorými sa dnes obracia aj na nás všetkých (porov. *Mt 16, 15*). Očakáva vás celé ľudstvo: ľudia, ktorí stratili každú nádej; rodiny v ťažkostiach; opustené deti; mladí, ktorým je zahataná každá budúcnosť; chorí a opustení starí ľudia; boháči, nasýtení každým dobrom, ale prázdneho srdca; muži a ženy hľadajúci zmysel života a túžiaci po božských veciach...

Nezamerajte sa na seba samých, nenechajte sa premôcť malými komunitnými hádkami, nebuďte väzňami svojich problémov. Tieto sa riešia, ak vyjdete von a budete pomáhať iným riešiť

⁵ JÁN PAVOL II.: *Novo millennio ineunte* 43.

⁷ FRANTIŠEK: *Evangelii gaudium* 87.

⁸ JÁN PAVOL II.: *Vita consecrata* 51.

ich problémy a ohlasovať radostnú zvesť. Nájdete život, keď dáte svoj život, nájdete nádej, keď dáte nádej, nájdete lásku, keď budete milovať.

Očakávam od vás konkrétne gestá – že prijmete utečencov, že budete blízki chudobným, tvoriví v katechéze, v ohlasovaní evanjelia, uvádzaní do života modlitby. Očakávam teda, že vaše štruktúry budú pružnejšie, že použijete svoje veľké domy v prospech aktivít, ktoré budú viac zodpovedať súčasným požiadavkám evanjelizácie a charitatívnej lásky, že prispôsobíte diela novým potrebám.

5. Očakávam, že každá forma zasväteného života si položí otázky ohľadom toho, aké sú dnes požiadavky Boha a ľudstva.

Kláštory a skupiny kontemplatívneho rázu by sa mohli stretnúť alebo sa spojiť rôznymi spôsobmi a vymeniť si skúsenosti o živote modlitby, o tom, ako možno rásť v hlbokom spoločenstve s celou Cirkvou, ako podporovať prenasledovaných kresťanov, ako prijať a sprevádzať tých, ktorí hľadajú intenzívnejší duchovný život alebo potrebujú morálnu či materiálnu podporu.

To isté budú môcť robiť charitatívne inštitúty, zamerané na vyučovanie, rozvoj kultúry, tí, ktorí sa venujú ohlasovaniu evanjelia alebo osobitnej pastoračnej službe. To isté môžu robiť aj sekulárne inštitúty svojou všestrannou prítomnosťou v spoločenských štruktúrach. Obrazotvornosť Svätého Ducha vzbudila také odlišné spôsoby života a diela, že ich nemožno ľahko zaradiť alebo včleniť do vopred stanovených schém. Je teda pre mňa nemožné vymenovať každú osobitnú charizmatickú formu. Nikto by sa však nemal v tomto Roku zasväteného života vyhnúť serióznej previerke o svojej prítomnosti v živote Cirkvi a o tom, ako odpovedá na volanie chudobných a na trvalé a nové otázky vznikajúce okolo nás.

Iba pri tejto pozornosti na potreby sveta a v podriadenosti podnetom Svätého Ducha sa Rok zasväteného života zmení na autentický *kairos*, na Boží čas bohatý na milosti a premeny.

III. Horizonty Roka zasväteného života

1. Týmto svojím listom sa obraciam nielen na zasvätené osoby, ale aj na laikov, ktorí sa s nimi delia o ideály, ducha a poslanie. Niektoré inštitúty majú za sebou v tomto zmysle starobylú tradíciu, iné skôr nedávnu tradíciu. De facto okolo každej rehoľnej rodiny, ako aj okolo spoločností apoštolského života a samotných sekulárnych inštitútov je prítomná širšia rodina, teda „charizmatická rodina“, zahŕňajúca viacero inštitútov, ktoré sa vidia v tej istej charizme. Do tejto rodiny patria aj kresťanskí laici, ktorí sa cítia byť povolanými mať účasť na tej istej charizmatickej skutočnosti práve vďaka svojmu laickému stavu.

Aj vás laikov povzbudzujem, aby ste tento Rok zasväteného života prežívali ako milosť, vďaka ktorej si budete môcť viac uvedomiť, aký dar ste prijali. Slávte ho s celou „rodinou“, aby ste v súčasnej spoločnosti spolu rástli a odpovedali na volania Svätého Ducha. Pri niektorých príležitostiach Roka zasväteného života, keď sa zasvätené osoby rôznych inštitútov medzi sebou stretnú, urobte všetko, aby ste aj vy mohli byť prítomní ako prejav jediného Božieho daru. Tak budete môcť spoznať skúsenosti iných charizmatických rodín, iných laických skupín a navzájom sa obohatiť a podporiť.

2. Rok zasväteného života sa netýka len zasvätených osôb, ale celej Cirkvi. Obraciam sa preto na celý kresťanský ľud, aby si bol čoraz viac vedomý daru, akým je prítomnosť toľkých zasvätených mužov a žien, dedičov veľkých svätcov, ktorí tvorili históriu kresťanstva. Čím by bola Cirkev bez svätého Benedikta a svätého Bazila, bez svätého Augustína a svätého Bernarda, bez svätého Františka a svätého Dominika, bez svätého Ignáca z Loyoly a svätej Terézie z Avily, bez svätej Angeli Merici a svätého Vincenta de Paul? Mohli by sme urobiť nekonečný zoznam, až po svätého Jána Bosca, blahoslavenú Teréziu z Kalkaty! Blahoslavený Pavol VI. povedal: „Bez tohto

konkrétneho znamenia by existovalo riziko, že láska, ktorá živí celú Cirkev, ochladne, spásonosný paradox evanjelia sa otupí, „sol“ viery sa rozriedi vo svete, ktorý sa ocitol v sekularizačnej etape“ (*Evangelica testificatio* 3).

Pozývam teda všetky kresťanské spoločenstvá, aby Rok zasväteného života preživali v prvom rade tak, že budú zaň ďakovať Pánovi a vdľačne spomínať na prijaté dary, ktoré aj teraz prijímame prostredníctvom svätých zakladateľov a zakladateľiek, a ďakovať aj za vernosť toľkých zasvätených svojej charizme. Pozývam všetkých vás, aby ste sa zomkli okolo zasvätených a spolu s nimi sa radovali, mali účasť na ich ťažkostiach, všemožne s nimi spolupracovali, aby boli verní svojej službe a svojmu dielu. Tie sú v podstate tie isté, ktoré koná celá Cirkev. Prejavte im lásku a srdečnosť celého kresťanského ľudu.

Zvelebujem Pána za šťastnú zhodu Roka zasväteného života so Synodou o rodine. Rodina a zasvätený život sú povolania, ktoré obsahujú bohatstvo a milosť pre všetkých, sú priestorom humanizácie pri budovaní životodarných vzťahov a miestom evanjelizácie. Je možné navzájom si pomáhať.

3. Týmto svojím listom si dovoľím obrátiť sa aj na zasvätené osoby a členov bratstiev a spoločenstiev, ktoré patria do Cirkvi odlišnej tradície od tej katolíckej. Mníšstvo je dedičstvom nerozdelenej Cirkvi, ktoré je dodnes veľmi živé či už v ortodoxných cirkvách alebo v samotnej Katolíckej cirkvi. Ním, ale aj ďalšími následnými skúsenosťami v čase, keď západná Cirkev bola jednotná, sa inšpirujú podobné iniciatívy, ktoré vznikli v rámci cirkevných spoločenstiev protestantskej reformy, v ktorých potom vznikali ďalšie prejavy bratských spoločenstiev a gestá konkrétnej služby.

Kongregácia pre zasvätený život a spoločnosti apoštolského života naplánovala iniciatívy, pri ktorých sa stretnú členovia patriaci do skúseností zasväteného a bratského života rôznych cirkví. Úprimne podporujem tieto iniciatívy, aby tak rástlo vzájomné poznanie, úcta a spolupráca. Týmto spôsobom bude môcť ekumenizmus zasväteného života pomôcť širšej ceste, smerujúcej k jednote medzi všetkými cirkvami.

4. Nemôžeme potom zabudnúť, že fenomén mníšstva a iných prejavov rehoľných bratstiev je prítomný vo všetkých veľkých náboženstvách. Nechýbajú konsolidované skúsenosti medzimníškeho dialógu medzi Katolíckou cirkvou a niektorými veľkými náboženskými tradíciami. Je mojím práním, aby sa Rok zasväteného života stal príležitosťou zhodnotiť prejdenú cestu, aby zasvätené osoby boli v tejto oblasti citlivejšie, aby sme sa pýtali, aké kroky treba urobiť, aby sme sa navzájom hlbšie poznali a spolupracovali v mnohých spoločných oblastiach v službe ľudskému životu.

Kráčať spoločne je vždy obohatením a môže otvoriť nové cesty a vytvoriť nové vzťahy medzi národmi a kultúrami, ktoré sa v tejto dobe zdajú byť poznačené mnohými ťažkosťami.

5. No a nakoniec sa osobitným spôsobom obraciam na svojich bratov v episkopáte. Nech sa pre vás Rok zasväteného života stane príležitosťou srdečne a radostne prijať zasvätený život ako duchovný kapitál, ktorý prispieva k dobru celého Kristovho tela (porov. *Lumen gentium* 43), a nie len rehoľných rodín. „Zasvätený život je darom pre Cirkev, vzniká v Cirkvi, rastie v Cirkvi, je úplne zameraný na Cirkev.“⁹ Keďže je darom pre Cirkev, nie je izolovanou alebo okrajovou skutočnosťou, ale intímne k nej patrí, je v samotnom srdci Cirkvi ako rozhodujúci prvok jej poslania, nakoľko vyjadruje hlbokú prirodzenosť kresťanského povolania a smerovanie celej Cirkvi – Nevesty k jednote s jediným Ženíchom. Teda zasvätený život „nepochybne patrí k jej životu a svätosti“ (*Lumen gentium* 44).

V tomto zmysle vás, pastieri partikulárnych Cirkví, pozývam, aby ste sa osobitne snažili vo svojich spoločenstvách podporiť rôzne charizmy, či už tie historické alebo nové. Podporte,

⁹ Jeho Eminencia Mons. J. M. Bergoglio: Príspevok na Synode o zasvätenom živote a o jeho poslaní v Cirkvi. 16. generálne zhromaždenie (13. októbra 1994).

animujte, napomáhajte rozpoznávanie, vyjadrite nežne a láskavo svoju blízkosť tým zasväteným osobám, ktoré sa ocitnú v nejakom utrpení alebo sa nechali premôcť dajakou slabosťou, no predovšetkým poučajte Boží ľud o hodnote zasväteného života, poukážuc na jeho krásu a svätosť v Cirkvi.

Tento Rok zasväteného života zverujem Márii, Panne načúvania a rozjímania, prvej učeníčke svojho milovaného Syna. Na ňu, milovanú dcéru Otca, odetú všetkými darmi milosti, hľadme ako na neprekonateľný vzor nasledovania v láske k Bohu a v službe bližnému.

Už teraz som spolu s vami vďačný za dary milosti a svetla, ktorými nás Pán bude chcieť zahrnúť. Všetkých vás sprevádzam mojím apoštolským požehnaním.

Vatikán, 21. novembra 2014, sviatok Obetovania Panny Márie.

František

© Copyright – Preklad Štefan Turanský SDB (2014)